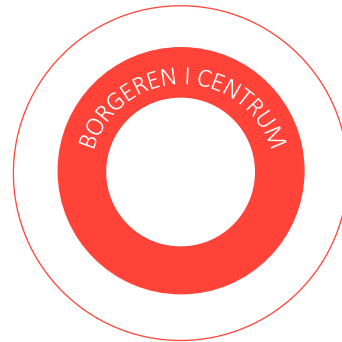

MIN FAGLIGE PRAKSIS

ET VÆRKTØJ TIL AT SÆTTE ORD PÅ DEN SOCIALPÆDAGOGISKE PRAKSIS

MIN FAGLIGE PRAKSIS // VEJLEDNING TIL INDIVIDUEL BRUG

Velkommen til værktøjet 'Min faglige praksis'.

Værktøjet kan hjælpe dig med at reflektere over og lave konkrete eksempler på, hvordan din faglighed gør en positiv forskel for de borgere, du arbejder med.

På side 3 og 4 i værktøjet finder du to **Refleksionsark**. Arkene indeholder ni *kernefaglige begreber*, som indkredser den socialpædagogiske faglighed i praksis. De ni begreber er det fælles socialpædagogiske udgangspunkt, som går på tværs af de mange socialpædagogiske arbejdsfelter.

Hvert af de ni begreber bliver udfoldet med dels et kort analytisk bud på begrebets betydning i praksis, og dels med et citat fra en socialpædagogisk praktiker, som beskriver, hvordan begrebet er til stede i hendes eller hans daglige arbejde med en borger. Citaterne er altså knyttet til arbejdet på en bestemt type socialpædagogisk arbejdsplads. På din arbejdsplads fylder begreberne måske ikke i samme grad eller på samme måde, så citaterne skal blot ses som inspiration til, hvordan man kan sætte ord på sin faglige praksis.

Følg punkterne i boksene herunder for at få størst mulig gavn af værktøjet. Gå allerede nu frem til side 2, hvis du skal bruge værktøjet sammen med en kollega.

Rigtig god fornøjelse med at bruge værktøjet!

1 // SÅDAN REFLEKTERER DU (CA. 10 MIN)

- Læs beskrivelserne af de ni kernefaglige begreber på side 3 og 4.
- Reflektér undervejs kort over hvilken rolle hvert begreb spiller i *din* hverdag som socialpædagog.

2 // SÅDAN LAVER DU EKSEMPLER PÅ DIN FAGLIGE PRAKSIS OG EFFEKT (CA. 15 MIN)

- Gå herefter videre til **Notemarket** på side 5, som du skal bruge til at notere eksempler på lige netop *din* faglige praksis.
- Udvælg og prioritér de tre kernefaglige begreber, som du synes er mest centrale i dit arbejde med at skabe en positiv effekt for borgerne. Notér ét begreb øverst i hvert felt – det vigtigste begreb i felt nr. 1.
- Notér i cirklen midt på arket fornavnet på én borger fra dit arbejdsliv, som du vil bruge som konkret udgangspunkt for dine eksempler.
- Skriv for hvert begreb et konkret eksempel på, hvordan du praktiserer begrebet i dit arbejde med borgeren, og hvilken positiv effekt borgeren oplever. Se, hvordan du kan lave dine eksempler, i boksen her til højre.

Som **hjælp** til at lave dine eksempler, kan du **begynde** hvert eksempel med at færdiggøre sætningen:

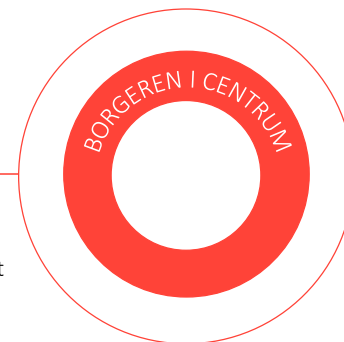
"I mit socialpædagogiske arbejde med (borgeren) er (begrebet) helt centralt. Det ser man eksempelvis, når jeg..."

Som **hjælp** til at **afslutte** dine eksempler, kan du færdiggøre en eller flere af følgende sætninger:

"Det gør den forskel for (borgeren), at..."

"Det jeg opnår med (begrebet), kan ses når (borgeren)..."

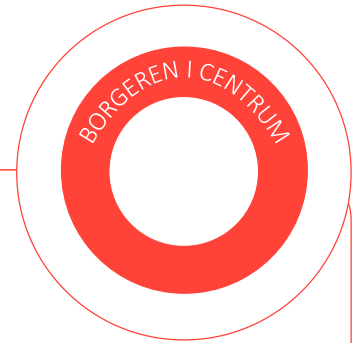
"Hvis ikke jeg var der til at gøre denne forskel, ville (borgeren)..."

MIN FAGLIGE PRAKSIS // VEJLEDNING TIL KOLLEGIAL BRUG

'Min faglige praksis' kan også bruges **kollegialt** mellem to personer. Fremgangsmåden er beskrevet i punkterne herunder. Punkt 2-4 kan gøres på ca. 15 minutter eller længere, hvis I har mere tid til rådighed.

Følg fremgangsmåden i boksene herunder for at få størst mulig gavn af værktøjet sammen med din kollega. Hvis du skal bruge værktøjet i forbindelse med et møde på arbejdspladsen, kan du og de øvrige mødedeltagere følge fremgangsmåden i boksen til højre her på siden.

1 // GENNEMGÅ FØRST HVER FOR SIG DE FORSKELLIGE SKRIDT I VEJLEDNINGEN TIL INDIVIDUEL BRUG (CA. 30 MIN)

2 // SÆT JER HEREFTER SAMMEN OG PRÆSENTÉR EN AD GANGEN JERES NOTEARK FOR HINANDEN VED AT:

- Fortælle hvilke tre kernefaglige begreber du har valgt som de mest centrale og hvorfor.
- Nævne hvilken borger du har valgt som udgangspunkt.
- Læse dine tre eksempler op.

3 // SAMMENLIGN OG DISKUTÉR HEREFTER MED HINANDEN, VED AT SE PÅ LIGHEDER OG FORSKELLE I:

- Hvilke kernefaglige begreber I hver især har prioriteret og hvorfor.

NB: Hvis I begge kender de borgere, I har valgt som udgangspunkt for jeres eksempler, bliver det endnu mere interessant at diskutere ligheder og forskelle i jeres valg af begreber og de eksempler, I har skrevet.

4 // GIV OGSÅ HINANDEN FEEDBACK PÅ EKSEMPLERNE, VED AT:

- Spørge ind til eventuelle dele af eksemplerne, som I ikke forstår.
- Foreslå hvordan eksemplerne kunne blive endnu bedre, fx hvis de skulle bruges over for en person uden socialpædagogisk baggrund.

Værktøjet kan også bruges i forbindelse med fx et **temamøde** på arbejdspladsen med flere end to personer.

En måde at gøre dette på er, at man - enten som forberedelse til mødet eller ved mødets begyndelse - følger vejledningen til individuel brug af værktøjet og derefter:

1. Hænger alle deltagernes udfyldte noteark op på en væg.
2. A) Bruger 10-15 minutter på at gå rundt og læse notearkene.

eller

2. B) Bruger 15-25 minutter på at hver deltager gennemgår punkt 2 i vejledningen her på siden.
3. Bruger 30-45 minutter på i fællesskab eller i små grupper at gennemgå punkt 3 og 4 i vejledningen her på siden.

NB: minutangivelserne afhænger af antallet af mødedeltagere!

Humanisme handler både om at se og møde borgeren som et ligeværdigt menneske, og at kunne rumme alle borgerens kvaliteter og udfordringer.

”Det handler om ligeværdighed. Alle mennesker er lige meget værd. Selvom de måske ikke selv kan tage vare på deres egen værdighed, er det vores ansvar at gøre det. Fx hvis vi ligger på sofaen en aften, og ’Katrine’ ser noget i TV om mode – selvom mode ikke interesserer mig, så er jeg der sammen med hende. Udefra ser det ud som om, at vi ikke laver en skid, men vi bruger tid sammen. Vi bekræfter hinandens værd.”

Betydningsfuld intervention kan forstås som en markant, kraftfuld og drastisk indgriben i borgerens liv. De fleste anser dog den socialpædagogiske indsats som en mere langvarig relation til borgeren, som over tid skaber en positiv og blivende forandring.

”Det er sjældent, at jeg laver en kraftig intervention. Hvis borgeren fx er i en psykose, så må jeg gå ind og overtage styringen. Også hvis jeg kommer ud i et hjem, hvor der er decideret sundhedsskadeligt. Vores socialpædagogiske arbejde handler dog mere om at lave masser af ’tilpas forstyrrelser’, som er en mild form for intervention.”

Etik handler om at forstå, anerkende og respektere borgerens liv, ønsker og mål. Det drejer sig om at tage udgangspunkt i dette, både i hverdagen, hvor man taler på niveau med borgeren, og i dokumentationen, hvor borgeren skal inddrages og kunne genkende sig selv.

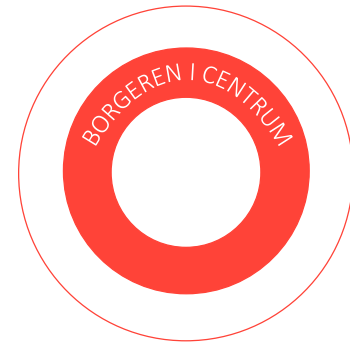
”Når jeg er med ’Jakob’ i banken, snakker de nogle gange til mig i stedet for til ham. Så siger jeg: ”Snak til ’Jakob’ i stedet – det er hans penge, det handler om.”

Helhedsforståelse handler om at opbygge en dækkende forståelse for borgerens situation, person, problematikker og netværk – og for det komplekse samspil mellem disse elementer. Både borgeren selv og vedkommendes netværk inviteres med i forståelsesprocessen, som leder videre til forskelligartede og målrettede indsatser.

”Vi rummer jo hele ’Jens’ – alt hvad han består af, både godt og dårligt. Og vi sætter massivt ind over for alle vanskeligheder i forhold til, hvordan han fungerer i samfundet. Helhedsforståelse er at arbejde med respekt omkring hans vanskeligheder, og dét at vi vælger at tale med ham om dem, når han er klar til det.”

Helhedsorienteret indsats handler om at samle alle trådene i borgerens liv. Det gøres sammen med borgeren selv, borgerens netværk, andre fagligheder og andre kommunale aktører. Det er målet, at borgeren skal kunne mestre så stor en del af sit eget liv som muligt.

”Det er en af vores kerneopgaver: vi skal understøtte en helhedsorienteret indsats, fordi alle andre i hans liv måske bekymrer sig om deres egen niche. Forældrene om problemerne, visitatoren om noget andet. Vi skal få arbejde, fritid, økonomi og døgnrytme til at hænge sammen. Det er gang på gang, at det virker.”

Relation handler om at skabe de forudsætninger, der skal til for at kunne lave positive forandringer for borgerne. Det opnår man socialpædagogisk ved, at man over lang tid bruger sig selv professionelt og personligt til at opbygge relationer båret af tillid, tryghed, frivillighed og ligeværd.

”Den gode relation er baseret på, at borgeren vælger pædagogen til. Det ses fx til styrketræning med borgeren, hvor vi mødes ligeværdigt – det bliver det berømte fælles tredje. Ligeværdigheden bliver tydelig i situationer, hvor man kan vælge pædagogen fra, men hvor borgeren på eget initiativ vælger os til.”

Refleksion handler om gennem fokuserede overvejelser – individuelle, kollegiale og med borgeren – at udvikle den socialpædagogiske praksis og derigennem skræddersy indsatsen over for borgeren. Inddragelse af borgeren i refleksionerne er samtidig et redskab til at skabe forståelse hos borgeren for sin egen udvikling.

”Jeg reflekterer rigtig meget selv for at finde ud af, hvad der virkede og ikke virkede. (Ift. en situation hvor der blev anvendt magt to gange overfor ’TH’:) Jeg havde en refleksion over, at der ikke havde været brug for magtanvendelse første gang – og hvis man havde undgået magtanvendelsen første gang, havde man også undgået den anden gang.”

Tværfaglighed handler om at sikre den helhedsorienterede indsats over for borgeren. Ved at bringe forskellige fagligheder i spil i den daglige praksis såvel som i fælles refleksion og efteruddannelse, kan man håndtere borgeren som et helt menneske og arbejde professionelt med alle udfordringer og potentialer.

”Lægen, hjemmeplejen, socialrådgiverne – vi arbejder alle sammen for, at ’Jakob’ skal have det bedst. Jeg er hans talerør for det, som han vil have frem. Et eller andet sted kan jeg også skærme lægen eller de andre, fordi de ikke kender ’Jakob’ så godt som mig, og derfor kan komme til at sige noget på en måde, som gør ham vred. Jeg har hverken penge eller medicin – så vores forhold er mere ligeværdigt.”

Dokumentation handler om intern videndeling blandt medarbejderne, og om at inddrage borgerne i deres egne mål og udvikling. Det handler dog også om at kunne dokumentere effekten af indsatserne overfor myndigheder og/eller dem der betaler for indsatsen.

”Jeg inddrager de unge i at lave behandlingsplanerne. De har stor indflydelse på hvilke mål, de vil opnå, og hvad vi måler på. ’Karen’ har fx et ønske om at kunne tage bussen selv. Så lægger vi sammen en plan for, hvordan det kan lade sig gøre. Jeg tegner en udviklingstrappe for hende og fortæller hvilke trin, der er vigtigst at tage først, så hun på sigt kan tage bussen selv. Og vi laver også en backup-plan, hvis nu hun skulle tage en forkert bus.”

1 BEGREB:

EKSEMPEL:

2 BEGREB:

EKSEMPEL:

BORGEREN I CENTRUM

3

BEGREB:

EKSEMPEL: